

MAANKÄYTTÖ- JA RAKENNUSLAKI
Tavoitteet
Yleiset säännökset
Suunnittelujärjestelmä

Yhdyskuntajärjestelmien ja -suunnittelun oikeudelliset perusteet
RYM-C1002

ARI EKROOS
TALOUSOIKEUDEN PROFESSORI
AALTO YLIOPISTO

SISÄLLYS – MAANKÄYTTÖ- JA RAKENNUSLAKIN LUENNOT

- Järjestelmä lähtökohdat
- Suunnittelujärjestelmä
  - VAT->maakuntakaava->yleiskaava->asemakaava
- Kaavoitusmenettely

- Myöhemmin luvat

SISÄLLYS

- Yleistä johdantoa
- Tavoitesäännökset
- Soveltamisala
- Alemmanasteiset normit
  - Maankäyttö- ja rakennusasetus
  - Rakentamismääräyskokoelma (YM:n asetus)
  - Rakennusjärjestys
- Suunnittelujärjestelmän lähtökohdat

MRL JÄRJESTELMÄN JAKO

- MAANKÄYTÖN SUUNNITTELUA KOSKEVA LAINSÄÄDÄNTÖ
  - JÄRJESTELMÄN PERUSTEET
  - KAAVOITUS
  - MUUT SÄÄNNÖKSET
- RAKENTAMISTA KOSKEVA LAINSÄÄDÄNTÖ
  - YLEISET SÄÄNNÖKSET
  - RAKENNUSLUPA JA MUUT LUVAT
  - JÄLKIVALVONTAA KOSKEVAT SÄÄNNÖKSET
  - MUUT SÄÄNNÖKSET
- ERÄÄT MUUT MAANKÄYTÖN SUUNNITTELUN TAI RAKENTAMISEN KANNALTA MERKITTÄVÄT NORMISTOT

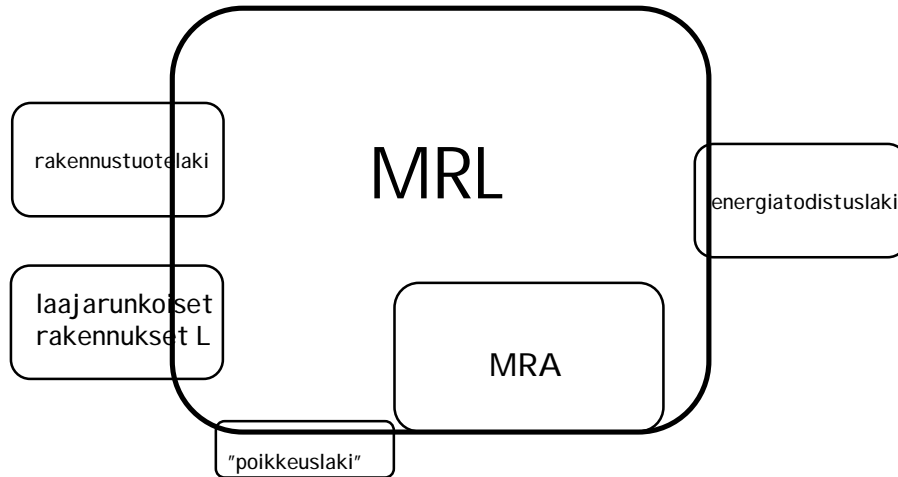
YLEISTÄ

- Normijärjestelmä ja MRL
  - perustuslaki - perustuslaki (voimaan 1.3.2000)
    - laki - maankäyttö- ja rakennuslaki
      - asetus - maankäyttö- ja rakennusasetus (2000 perustuslaissa: presidentin, valtioneuvoston ja ministeriön asetukset)
        - ministeriön asetus - kaavamerkkipäätös ja rakentamismääräyskokoelma
        - kunnallinen normisto – rakennusjärjestys
- Kaava (esim. asemakaava) ei ole osa oikeudellisesti normijärjestelmää eli säädös, vaikka siinä voidaan määrätä erittäin tarkasti rakentamisesta (PL 107 § ei koske kuin säädöksiä)

LAIT JA ASETUKSET

- Maankäyttö- ja rakennuslaki 5.2.1999/132, MRL
  - Maankäyttö- ja rakennusasetus 10.9.1999/895, MRA
  - Valtioneuvoston asetus rakennuksissa käytettävien energiamuotojen kertoimien lukuarvoista 10.1.2013/9
- Laki kevennettyjen rakentamis- ja kaavamääräysten kokeilusta (voimassa 31.12.2023 saakka, 892/2018) 2010/1257
  - Valtioneuvoston asetus kevennettyjen rakentamis- ja kaavamääräysten kokeilusta 30.1.2014/107
- Laki eräiden rakennustuotteiden tuotehyväksynnästä 21.12.2012/954 (taustalla EU:n rakennustuoteasetus 305/2011/EU)
- Laki rakennuksen energiatodistuksesta 18.1.2013/50
  - Ympäristöministeriön asetus rakennuksen energiatodistuksesta 27.2.2013/176
- Laki laajarunkoisten rakennusten rakenteellisen turvallisuuden arvioinnista 20.3.2015/300

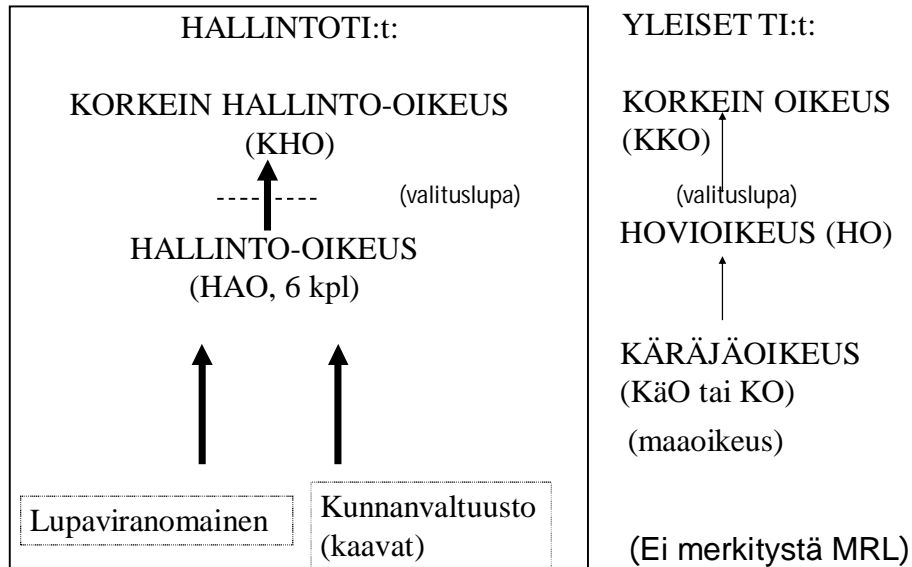
MAANKÄYTÖN JA RAKENTAMISEN LAKEJA

VIRANOMAISISTA

- eduskunta - lait
- (presidentti – asetus, ei MRL)
- valtioneuvosto - asetus
- ympäristöministeriö - asetus, yleinen ohjaus, seuranta ja kehittäminen
- (Suomen ympäristökeskus – tutkimus (ei norminantoa/vir.om.teht.))
- elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY) - ohjaus ja valvonta
- maakunnan liitto - maakuntakaava
- kunta - yleiskaava, asemakaava, rakennusjärjestys
- kunnan rakennusvalvontaviranomainen – lupapäätökset ja rakennusvalvonta
- muut viranomaiset
  - mm. MMM, LVM, STM, Liikennevirasto, museovirasto, jne.

TUOMIOISTUIMET/MRL

Prof. Ekroos

9

9

RAKENNUSLAINSÄÄDÄNNÖN HISTORIAA

- MRL 1999 - voimaan 1.1.2000 – lukuisia muutoksia
- rakennuslaki 1958
  - lukuisia muutoksia: esim. 1965, 1966, 1968, 1969, 1975, 1977, 1985, 1989, 1990, 1996
- laki rakentamisesta maaseudulla 1945
- asemakaavalaki 1931
- asetus kaupunkien järjestämisestä 1856
- rakennuskaari vuoden 1734 laissa

Prof. Ekroos

10

10

MRL:n instrumentit - hallinnollista ympäristönkäytön ohjausta

- ympäristönkäytön suunnittelu
  - Kaavoitus eri tasoilla
- ennakkovalvonta
  - Lupamenettely (esim. rakennuslupa)
- laillisuusvalvonta
  - jälkivalvontakeinot tehosteineen

SISÄLLYS

- Yleistä johdantoa
- Tavoitesäännökset
- Soveltamisala
- Alemmanasteiset normit
  - MRA
  - Rakentamismääräyskokoelma
  - Rakennusjärjestys
- Suunnittelujärjestelmän lähtökohdat

MRL - TAVOITTEET

- eivät välittömästi velvoittavia säännöksiä
- jakautuvat yleisiin tavoitteisiin ja erityisiin tavoitteisiin

- YLEISET TAVOITTEET (1 §)
- ALUEIDEN KÄYTÖN SUUNNITTELUN TAVOITTEET (5 §)
- RAKENTAMISEN OHJAUKSEN TAVOITTEET (12 §)
- VUOROVAIKUTUS JA KAAVOITUKSESTA TIEDOTTAMINEN (6 §)

TAVOITTEET SUHDE SISÄLTÖVAATIMUKSIIN

- MRL:n järjestelmässä erotellaan
  - suunnittelun tavoitteet
  - alueiden käyttöä koskevien suunnitelmien - kaavamutojen - sisältövaatimuksia koskevat säännökset
  - sisältövaatimussäännöksissä on asetettu vähimmäisvaatimukset eri suunnittelutasojen mukaisille suunnitelmille (kaavoille)
- Tavoitesäännökset edellyttävät että
  - edistetään tavoitteiden toteutumista tai
  - luodaan edellytyksiä niiden toteutumiselle taikka turvataan niiden toteutuminen
- Suoraan tavoitesäännökseen vetoaminen ei voi olla oikeudellisessa mielessä kovin tehokasta

YLEISTAVOITTEET

- hyvä elinympäristö (esimerkiksi terveellisyys, turvallisuus, viihtyisyys, rauhallisuus, palvelujen läheisyys ja Suomessa myös luonnonläheisyys) ja
- kestävä kehitys (eri osa-alueet: ekologinen, taloudellinen, sosiaalinen ja kulttuurinen ovat MRL:ssa tasa-arvoisia siten, että niitä kaikkia pyritään edistämään ja tavoittelemaan samanaikaisesti)
  - yleisen määritelmän mukaan kestävällä kehityksellä tarkoitetaan sitä, että ihmiskunnan nykyiset tarpeet tyydytetään viemättä tulevilta sukupolvilta mahdollisuutta tyydyttää omia tarpeitaan

Muista yleisistä tavoitteista

- osallistumismahdollisuuksien turvaaminen asioiden valmistelussa,
- suunnittelun laatu ja vuorovaikutteisuus,
- asiantuntemuksen monipuolisuus sekä
- avoin tiedottaminen käsiteltävissä asioissa

Alueiden käytön suunnittelun tavoitteet MRL 5 §

- täydentää ja tarkentaa lain yleisiä tavoitteita
- kaavoituksen aineellisista tavoitteista
- yhteinen kaikille kaavamuodoille
- elinympäristön laatutavoitteet
  - suunnittelun tulee edistää turvallisen, terveellisen ja viihtyisän elin- ja toimintaympäristön luomista
  - pyrittävä edistämään sosiaalisesti toimivan ja eri väestöryhmien tarpeet tyydyttävän elin- ja toimintaympäristön luomista

Alueiden käytön suunnittelun tavoitteet (2)

- Elinympäristön laatutavoitteet
  - suunnittelun tulee edistää turvallisen, terveellisen ja viihtyisän elin- ja toimintaympäristön luomista
  - pyrittävä edistämään sosiaalisesti toimivan ja eri väestöryhmien tarpeet tyydyttävän elin- ja toimintaympäristön luomista
- Luonto- ja kulttuuriarvoja koskevat tavoitteet
  - rakennetun ympäristön kauneuden ja kulttuuriarvojen vaaliminen sekä
  - luonnon monimuotoisuuden ja
  - muiden luontoarvojen säilyminen

Alueiden käytön suunnittelun tavoitteet (3)

- Ympäristönsuojelua ja luonnonvaroja koskevat tavoitteet
  - keskeisiä tavoitteita myös alueiden käytön suunnittelussa
  - ei ole kovin välittömiä keinoja – välillisiä keinoja on
- Yhdyskuntarakenteeseen liittyvät tavoitteet
  - yhdyskuntarakenteen ja alueiden käytön taloudellisuus,
  - yhdyskuntien toimivuus ja hyvä rakentaminen sekä
  - yhdyskuntarakentamisen taloudellisuus
- Palveluita ja liikennettä sekä elinkeinoelämää koskevat tavoitteet
  - elinkeinoelämän toimintaedellytysten,
  - palveluiden saatavuuden sekä
  - liikenteen tarkoituksenmukaisen järjestämisen edistäminen
- Asuntotuotantoa koskevat tavoitteet
  - Riittävät asuntotuotannon edellytykset

Rakentamisen ohjaukset tavoitteet MRL 12 §

Tavoitteena on edistää:

- 1) hyvän ja käyttäjien tarpeita palvelevan, terveellisen, turvallisen ja viihtyisän sekä sosiaalisesti toimivan ja esteettisesti tasapainoisen elinympäristön aikaansaamista;
- 2) rakentamista, joka perustuu elinkaariominaisuuksiltaan kestäviin ja taloudellisiin, sosiaalisesti ja ekologisesti toimiviin sekä kulttuuriarvoja luoviin ja säilyttäviin ratkaisuihin; sekä
- 3) rakennetun ympäristön ja rakennuskannan suunnitelmallista ja *jatkuvaa hoitoa ja kunnossapitoa*.

SISÄLLYS

- Yleistä johdantoa
- Tavoitesäännökset
- Soveltamisala
- Alemmanasteiset normit
  - MRA
  - Rakentamismääräyskokoelma
  - Rakennusjärjestys
- Suunnittelujärjestelmän lähtökohdat

SOVELTAMISALA - 2 §

- Tässä laissa säädetään alueiden ja rakennusten suunnittelusta, rakentamisesta ja käytöstä.
- Suhde muuhun lainsäädäntöön voi olla
  - Rinnakkainen – esim. Ympäristönsuojelulaki (ympäristölupa)
  - Poissulkeva – maa-ainelaki (maa-aiesten ottaminen)
  - Päällekkäinen – esim. vesilaki (laiturit)
  - Valinnainen – esim. Jätelaki/roskaaminen

MUUTA LAINSÄÄDÄNTÖÄ

- **YMPÄRISTÖNSUOJELU:**
  - ympäristönsuojelulaki, jätelaki, kemikaalilaki, YVA-laki, naapuruussuhdelaki, terveydensuojelulaki
- maantielaki, yksityistielaki,
- kiinteistönmuodostamislaki
- rakennusperintölaki (rakennussuojelu), muinaismuistolaki
- luonnonsuojelulaki

MUU LAINSÄÄDÄNTÖ

- rikoslaki
- kuntalaki
- **YLEISHALLINTO-OIKEUS**
  - hallintolaki, hallintolainkäyttölaki, laki tiedoksiannosta hallintoasioissa, laki asiakirjain lähettämisestä, laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta, laki säädettyjen määräaikain laskemisesta, laki julkisista kuulutuksista sekä laki sähköisestä asioinnista hallinnossa

SISÄLLYS

- Yleistä johdantoa
- Tavoitesäännökset
- Soveltamisala
- Alemmanasteiset normit
  - MRA
  - Rakentamismääräyskokoelma
  - Rakennusjärjestys
- Suunnittelujärjestelmän lähtökohdat

MAANKÄYTTÖ- JA RAKENNUSASETUS

- Eräitä tarkempia, lakia täydentäviä säännöksiä
- Esimerkiksi tarkemmin ja yksityiskohtaisemmin
  - Kaavoitusmenettelystä
    - Vaikutusten selvittäminen
    - Eri kaavamuotoja koskevat erityiset menettelysäännökset
  - Lupamenettelyistä
- Muita tarkempia säännöksiä
  - Esim. Katusuunnitelma

RAKENTAMISMÄÄRÄYSKOKOELMA

- Säädetään ympäristöministeriön asetuksella
  - MRL 117 a – k §:t, lakitasoinen perussäännös ja asetuksenantovaltuus ympäristöministeriölle
- Ympäristöministeriö ylläpitää, MRL 13 §
- rakentamista koskevia teknisiä ja näitä vastaavia yleisiä säännöksiä
- velvoittavia
- koskevat pääsääntöisesti uuden rakennuksen rakentamista
  - korjaus- ja muutostyössä määräyksiä sovelletaan, jollei määräyksissä nimenomaisesti määrätä toisin, vain siltä osin kuin toimenpiteen laatu ja laajuus sekä rakennuksen tai sen osan mahdollisesti muutettava käyttötapa edellyttävät

RAKENTAMISMÄÄRÄYSKOKOELMA

www.ym.fi/rakentamismaaraykset

- Suunnittelu ja valvonta
  - Esim. 216/2015 Ympäristöministeriön asetus rakentamista koskevista suunnitelmista ja selvityksistä
- Rakenteiden lujuus ja vakaus
  - Esim. Ympäristöministeriön asetus kantavista rakenteista, 477/2014
- Paloturvallisuus
- Terveellisyys
  - Ympäristöministeriön asetus uuden rakennuksen sisäilmastosta ja ilmanvaihdosta 20.12.2017/1009
  - Ympäristöministeriön asetus rakennusten kosteusteknisestä toimivuudesta (voimassa 1.1.2018 alkaen) 24.11.2017/782
- Käyttöturvallisuus
- Esteettömyys
- Meluntorjunta ja ääniolosuhteet
- Energiätehokkuus
  - Uusien rakennusten energiätehokkuudesta annettiin uusi ympäristöministeriön asetus vuonna 2017 (1010/2017), voimaan 1.1.2018
  - Valtioneuvoston asetus rakennuksissa käytettävien energiamuotojen kertoimien luku-arvoista 788/2017, voimaan 1.1.2018
- Rakennuksen käyttö- ja huolto-ohje
- Asuntosuunnittelu

RAKENNUSJÄRJESTYS

- pakollinen kaikissa kunnissa
- määräykset voivat olla erilaisia kunnan eri alueilla
- paikallisista oloista johtuvia
- suunnitelmallisen ja sopivan rakentamisen, kulttuuri- ja luonnonarvojen huomioon ottamisen sekä hyvän elinympäristön toteutumisen ja säilyttämisen kannalta tarpeellisia
- määräykset eivät saa olla maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle kohtuuttomia
- rakennusjärjestyksessä olevia määräyksiä ei sovelleta, jos oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa, asemakaavassa tai Suomen rakentamismääräyskokoelmassa on asiasta toisin määrätty
- Hyväksyminen: kunnanvaltuusto
  - laatimismenettelyssä noudatetaan kaavan laatimista koskevia säännöksiä soveltuvin osin

RAKENNUSJÄRJESTYS

- määräykset voivat koskea
  - rakennuspaikkaa,
  - rakennuksen kokoa ja sen sijoittumista,
  - rakennuksen sopeutumista ympäristöön,
  - rakentamistapaa,
  - istutuksia,
  - aitoja ja muita rakennelmia,
  - rakennetun ympäristön hoitoa,
  - vesihuollon järjestämistä,
  - suunnittelutarvealueen määrittelemistä
  - muita em. seikkoihin rinnastettavia paikallisia rakentamista koskevia seikkoja

• Suomen kuntaliitto: Opas rakennusjärjestyksen laatimiseen. 2013.

1	Yleistä tietoa rakennusjärjestyksen tavoitteista ja rakennusvalvonnan organisaatiosta	19
1.1	Rakennusjärjestyksen tavoite ja tavoitteita koskeva informointi	19
1.2	Rakennusvalvonnan organisaation kuvaaminen	20
2	Rakentamistapaohjeet, hyvä rakentamistapa ja ympäristön hoito	21
2.1	Yleistöimivaltuus rakentamistapaohjeiden antamiseen	21
2.2	Rakentamistapaohjeiden laatiminen	21
2.3	Hyvä rakennustapa	22
2.4	Rakennuksen ympäristön hoito ja valvonta	23
2.5	Rakennuksen tai sen osan purkaminen	25
3	Rakentamiseen liittyviä määräyksiä, jotka voivat koskea koko kunnan aluetta	27
3.1	Rakennusten soveltuminen rakennettuun ympäristöön ja maisemaan	27
3.2	Rakennusten ja rakennelmien korkeusasetus	29
3.3	Aitaminen	30
3.4	Piha-alue/Pihamaa	31
3.5	Maalämpökaivot	33
3.6	Rakennuspaikan liikennejärjestelyt ja paikoitus	34
3.7	Hulevesien ja perustusten kuivatusvesien johtaminen	35
3.8	Vesihuolto verkostojen ulkopuolisilla alueilla	37
3.9	Jätehuoltoon liittyvät rakennelmat	38
3.10	Mainos- tai muut vastaavat laitteet rakennuksissa	39
3.11	Osoitemerkinä	40
4	Eri osa-alueiden ominaispiirteiden säilyttäminen ja tukeminen	42
4.1	Inventoitu rakennettu ympäristö	42
5	Suunnittelutarvealueet	45
6	Rakentaminen asemakaava-alueen ulkopuolella, muut kuin ranta-alueet	47
6.1	Rakennuspaikka	47
6.2	Rakentamisen määrä	49
6.3	Rakennusten ja rakennelmien sijoittuminen	51
7	Rakentaminen ranta-alueella	53
7.1	Rakennuspaikka	53
7.2	Rakentamisen määrä	54
7.3	Rakentamisen sijoittuminen	56

Prof. Ekroos

7.4	Rantavyöhykkeet, joilla ei ole suunnittelun tarvetta	58
8	Rakentamisen ohjaaminen asemakaava-alueella	59
8.1	Asuinrakennusten määrä ja kerrosten lukumäärä	59
8.2	Talousrakennukset ja rakennelmien sijoittuminen	60
8.3	Talousrakennusten ja rakennelmien sijoittuminen	60
8.4	Tontin rajan ylittäminen katualueen tai muun yleisen alueen puolelle	61
8.5	Tontin sisäisen rakennusalan rajan ylittäminen	62
8.6	Asemakaavoja täydentäviä muita mahdollisia määräyksiä	62
8.7	Rakennusjärjestyksellä edelleen voimaan määrättävät vanhojen asemakaavojen lisämääräykset	64
9	Yleiset alueet asemakaava-alueilla ja julkinen ulkotila	65
9.1	Julkisen ulkotilan määrittely	65
9.2	Julkisen ulkotilan rakennelmat ja ulkokalusteet	65
9.3	Julkisen ulkotilan rannat ja laiturit	66
9.4	Julkisen ulkotilan valaistus	66
9.5	Julkisen ulkotilan mainos- taikka muut laitteet	67
9.6	Kadut, torit ja muut vastaavat liikennealueet	67
9.7	Puisot ja muut vastaavat virkistysalueet	68
9.8	Tapahtumien järjestäminen	68
10	Rakentaminen alueilla, joilla on erityisiä maankäytön ja rakentamisen rajoituksia	70
10.1	Pilaantuneet maat rakentamisessa	70
10.2	Melu- ja värinäalueiden häiritsevä vaikutusten torjunta rakennuksissa ja piha-alueilla	70
10.3	Radon- arseeni- ym. alueet/ Haitallisten yhdisteiden huomioiminen	72
10.4	Lentoliikenteen este rajoitukset ja korkea rakentaminen	73
10.5	Rakentaminen tärkeillä pohjavesialueilla	74
10.6	Puisten perustusrakenteiden ym. huomioiminen rakentamisessa	75
10.7	Maanalaisten rakentaminen	76
11	Lupajärjestelmät	77
11.1	Ilmoitusmenettelyn menetelytapamääräyksiä	77
11.2	Talousrakennuksen ilmoituksenvaraisuus	77
11.3	Toimenpiteiden ilmoituksenvaraisuus	78
12	Rakennustyön aikaiset järjestelyt	83
12.1	Työmaan perustaminen, hoitaminen ja purkaminen	83
12.2	Katu- tai muun yleisen alueen käyttäminen ja katualueen työtupa	84
12.3	Työmaa-alueen mainokset	84
12.4	Työmaataulu	85
12.5	Tilapäiset työmaarakennukset	85
12.6	Työmaan jätehuolto	85
13	Määräysten valvonta, noudattaminen ja poikkeaminen	86
13.1	Määräyksistä poikkeaminen	86
13.2	Rakennusjärjestyksen liitteet	86
13.3	Voimaantulo	87

31

31

SISÄLLYS

- Yleistä johdantoa
- Tavoitesäännökset
- Soveltamisala
- Alemmanasteiset normit
  - MRA
  - Rakentamismääräyskokoelma
  - Rakennusjärjestys
- Suunnittelujärjestelmän lähtökohdat

Prof. Ekroos

32

32

Lähtökohtia

- tarve suunnitella ja kontrolloida rakentamista kasvaa asutuksen ja rakentamisen tihentyessä
  - perinteinen haja-asutus, pääosin ongelmatonta
    - tieyhteys ja vesi/jätevedet omatoimisesti, sähkö ja tele kaupallisesti
    - kunnan palvelut voivat ongelmallisia
  - suunnittelutarvealue, kun yhteisiä tarpeita
  - asemakaavan laatimistarve (kunnan harkinnassa)
    - asemakaava ("kaikki" kysymykset ratkaistu kaavassa)
- yleispiirteinen kaavoitus
  - ohjaa yksityiskohtaista suunnittelua (asemakaavoitusta)
  - ohjaa suoraan rakentamista

33

Suunnittelujärjestelmä

- valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet
- maakuntakaava
- yleiskaava
  - kuntien yhteinen yleiskaava
  - tuulivoimayleiskaava
  - rantayleiskaava
- asemakaava
  - ranta-asemakaava
- muuta: suunnittelutarvealueet, rakennusjärjestys

34

SUUNNITTELUTARVEALUE

- Säännökset: MRL 16 § - määritelmä ja määrittely ja MRL 137 § - rakentamista koskevat vaatimukset
- Lakisääteinen määritelmä:
  - alue, jonka käyttöön liittyvien tarpeiden tyydyttämiseksi on syytä ryhtyä erityisiin toimenpiteisiin
    - esimerkki
  - kuten teiden, vesijohdon tai viemärin rakentamiseen taikka *vapaa-alueiden järjestämiseen*

35

Suunnittelutarvealue

- Mahdollista myös osoittaminen oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa tai rakennusjärjestyksessä
- Enintään 10 vuotta kerrallaan
- Edellytykset:
  - sijainnin vuoksi odotettavissa suunnittelua edellyttävää yhdyskuntakehitystä
  - erityisten ympäristöarvojen tai ympäristöhaittojen vuoksi tarpeen suunnitella maankäyttöä

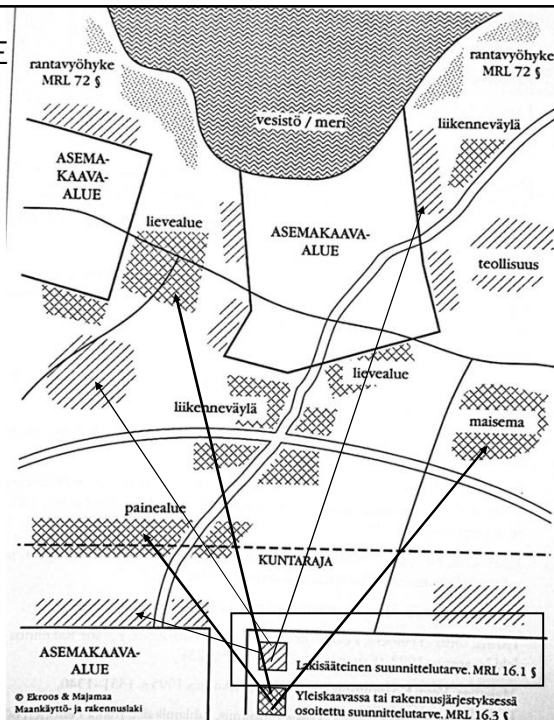
36

Suunnittelutarvesäännöksiä sovelletaan

- sellaiseen rakentamiseen, joka ympäristövaikutusten merkittävyyden vuoksi edellyttää tavanomaista lupamenettelyä laajempaa harkintaa
- Esimerkiksi
  - vähittäiskaupan suuryksikkö
  - teollisuuslaitos
  - laaja varastoalue

37

- SUUNNITTELUTARVE
- ALUEET

38

Merkitys (= oikeusvaikutukset)

- asemakaava poistaa suunnittelutarpeen
- oikeusvaikutteinen yleiskaava voi poistaa suunnittelutarpeen vain
  - kyläalueella ja maaseutualueella
  - ranta-alueella (MRL 72 §)
- rakentamista koskevat erityiset 137 §:ssä säädetyt edellytykset
  - kunnan viranomaisen päättää

39

Erityiset rakentamista koskevat edellytykset - 137.1 §

1. ei aiheuta haittaa asemakaavoitukselle, yleiskaavoitukselle tai alueiden käytön muulle järjestämiselle;
  2. on sopivaa yhdyskuntateknisten verkostojen ja liikenneväylien toteuttamisen sekä liikenneturvallisuuden ja palvelujen saavutettavuuden kannalta; ja
  3. on sopivaa maisemalliselta kannalta eikä vaikeuta erityisten luonnon- tai kulttuuriympäristön arvojen säilyttämistä eikä virkistystarpeiden turvaamista.;
- Kuitenkin saa rakentaa jo olevaan asuntoon tai maatalaan kuuluvan talousrakennuksen sekä jo olevaan maaseutuyritykseen kuuluvan maa- ja metsätalouden tai sen liitännäiselinkeinon harjoittamista varten tarpeellisen rakennuksen.
  - Rakennuslupa voidaan myöntää myös rakennuksen korjaamiseen tai asuinrakennuksen vähäiseen laajentamiseen
  - ei saa johtaa vaikutuksiltaan merkittävään rakentamiseen tai aiheuttaa merkittäviä haitallisia ympäristö- tai muita vaikutuksia

40

Menettelystä

- kunnan päättämä viranomaisen ratkaisee
- asianosaisten ja viranomaisten kuulemisessa noudatetaan soveltuvin osin, mitä 173 §:ssä säädetään poikkeamismenettelystä
  - mm. tiedottaminen ja pakolliset lausunnot
- lupapäätös tiedoksi ELY-keskukselle

41

Suunnittelujärjestelmä, yleistä

- ylemmätasoiset suunnitelmat (ja valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet) ohjaavat alemmantasoisien laatimista
- alemmantasoinen (tarkempi) suunnitelma syRJäYttää ylemmätasoisien
- kunnilla kaavoitusmonopoli – yleiskaava ja asemakaava
  - valtion viranomaisen (ELY-keskus) rooli kuntakaavoituksen ennakkollinen ohjaus
    - ~~maakuntakaava~~ kuitenkin saatettava ympäristöministeriön vahvistettavaksi

42

SUUNNITTELUJÄRJESTELMÄ

